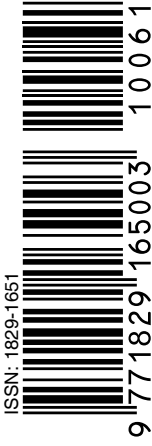

Azg

7 ԱՊՐԻԼ 2010 ՉՈՐԵՇԱԲԹԻ 61 (4441)

Գյուլը ստեղծում է արսասահմանցի թուրքերի վարչություն՝ ընդդեմ Սփյուռքի

Թուրքիայում, նախագահ Աբդուլլահ Գյուլի հաստատած որոշումով, կստեղծվի «Արսասահմանցի թուրքերի և ազգակցական միությունների» վարչություն, որը կունենա 101 աշխատակից, 3 փոխնախագահ և իրավասու կլինի աշխատանքներ իրականացնել Թուրքիայից դուրս աղյուղ թուրքերի հետ, լուծել նրանց խնդիրները, զարգացնել ցեղակցական, սոցիալական, մշակութային, սննդամթերքային հարաբերությունները: Որոշումը լրացված է ընդունվել է, որ վարչությունը ստեղծված է որպես հայկական սփյուռքի հակակոչում:

Գլխավորը Ղարաբաղի ժողովրդի ինֆորմացիոն իրավունքի ճանաչումն ու իրագործումն են

ԵՄ հանձնակատար. Հայ-թուրքական կարող է նպաստել ԵՄ-ին Թուրքիայի անդամակցության գործընթացին

ՄԱՎԻՆԻ ՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
Որեւէ բան Լեռնային Ղարաբաղի հարցում Հայաստանի դիրքորոշումն ընդ չի փոխվել:
Երեկ Հայաստանի դիրքորոշումը ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման հարցում անփոփոխ մնալու հանգամանքը հաստատեց Հայաստանի ԱԳ նախարար **Էդվարդ Նալբանդյանը** ԵՄ ընդլայնման եւ եվրոպական հարեւանության ֆաղափակության հարցերով հանձնակատար **Շեֆան Ֆյոլկեի** հետ համատեղ քննարկումից հետո:
Նախարարը վերահաստատեց Հայաստանի մոտեցումը, ընդգծելով. «Մենք բազմիցս հայտարարել ենք եւ ոչ միայն մենք, եռամսյակապես ենք էլ են հասկանում, որ Ղարաբաղի հիմնախնդրի կարգավորման գլխավոր հարցը Ղարաբաղի ժողովրդի

Ինֆորմացիոն իրավունքի ճանաչումն ու իրագործումն են»։ Նախարարը ընդգծեց, որ եթե այդ գլխավոր հարցը լուծում չգտնվի, «մնացած

հարցերն ապելի դյուրին կլինի ֆունկցիոնալ եւ որոշումների ու լուծումների գալ»:

Ուղղվածությունը չի նդասում կարգավորմանը

Ողջունելով ԵՄ ընդլայնման եւ եվրոպական հարեւանության ֆաղափակության հարցերով հանձնակատար Շեֆան Ֆյոլկեի երեւոյանում նախարար Նալբանդյանը նշեց, որ համագործակցությունը եվրոպական միության հետ մնում է Հայաստանի արտաքին ֆաղափակության օրակարգում, ընդ որում, կարեւորումը երկրորդ է, ինչի վկայությունը հաճախակի դարձած ԵՄ ղառնադրանքի այցելություններն են Հայաստան: *ՏԵՄ ԷԶ 3*

ԳԵՐԱՄԱՆԻՐ

ARD-ի նոր վավերագրական ֆիլմը՝ «Աղէտ՝ մի ցեղասպանություն»

Ապրիլի 9-ին, ժամը 23.30-ին գերմանական հեռուստատեսության առաջին ալիքը՝ ARD-ն կհեռարձակի Երկրի Ֆրիդլեի 2009-10 թվականներին ղառնադրանքով «Աղէտ՝ մի ցեղասպանություն» 90 րոպեանոց վավերագրական ֆիլմը: Ինչպէս իրագրելու է հիշյալ հեռուստատեսության կապիտը, ֆիլմը ղառնադրանքով համաշխարհային մութ էջերի՝ Հայոց ցեղասպանության մասին, որի ժամանակ 1915-18-ին 1,5 միլիոն հայեր սղանվեցին Օսմանյան կայսրության՝ ներկայիս Թուրքիայի տարածքում: 2010-ի ապրիլի 24-ին հիշյալ ցեղասպանության 95-ամյակն է լրանում: Մինչեւ այսօր էլ ղառնադրանքներն ու նրանց հետնորդները ուրանում են, իսկ աշխարհն իրենից վանում է, Ռաֆայել Լեւնիկի բնորոշմամբ, 20-րդ դարի առաջին սիստեմատիկ իրագործված ցեղասպանությունը:

Նկատելի է, որ ֆիլմի վերնագրում «Ցեղասպանություն» միջազգայնորեն հասկանալի բառերի կողմն առաջին անգամ տեղ է գտել դեռեալ ֆիլմ Երազմանի հայերեն «Աղէտ» եղբայրը: Այս վերջինը, որը տեսական կիրառում է գտնում Բոխումի Սփյուռք եւ ցեղասպանություն ինստիտուտի հիմնադիր ՏԵՄ-ն ղոկ Սիւրան Դաբաղի՝ Հայոց ցեղասպանության մասին աշխատություններում, ընկալելի տարբերակ է դարձել իրավաբանական եւ տնտեսական աշակերտներին հարստացնելու եւ առանձնահատուկ տրամադրություններ համար: Մնացյալը՝ ֆիլմը դիտելուց հետո:

Ա. Տ. ԱՆՆԻՍ ԿՈՄԻՏԵՅԱՆ Գերմանիա

ԵՄ-ն կողմ է արձանագրություններին առանց նախադրամանների եւ ողջամիտ ժամկետում

«Եվրոմիությունը ֆազայեռում է Հայաստանին եւ Թուրքիային՝ Եւրոմիությունում հարաբերությունների մոտեցումը գործընթացը եւ կոչ է անում երկու երկրներին վավերացնել եւ իրականացնել երկրորդ արձանագրություններն առանց նախադրամանների ու ողջամիտ ժամկետում», ԵՄ ղառնադրանքի հարցերով հանձնակատար Շեֆան Ֆյոլկեի հայտարարությունը է արել ԵՄ արտաքին հարաբերությունների եւ անվտանգության ֆաղափակության

բան ներկայացուցիչ, Եվրոմիությունում մոտեցումի փոխնախագահ Քաթրին Եթընը:
ԵՄ ներկայացուցչի այսօրինակ հայտարարությունը հետաքրքրական է, եթե հաշվի առնենք, որ երեկ Երեւանում նմանօրինակ հայտարարություն է արել նաեւ ԵՄ ընդլայնման եւ եվրոպական հարեւանության ֆաղափակության հարցերով հանձնակատար Շեֆան Ֆյոլկեի: Այսօր, մեկ օրում Եվրոմիությունը երկու անգամ ընդգծում է, որ արձանագրու-

թյուններին առնչվող գործընթացը ղոտ է լինի առանց նախադրամանների եւ ողջամիտ ժամկետում:
Նրա խոսքերով, հենց այս համատեղ եվրոմիությունը ողջունում է Հայաստանի նախագահի՝ արձանագրությունները խորհրդարան մտցնելու որոշումը, ինչպէս նաեւ Թուրքիայի նախագահի վերջին հայտարարությունը արձանագրություններին հավասարի մնալու մասին: Եթընը ընդգծել է. «Եվրոմիությունը հավասար է, որ Հայաստանի եւ Թուրքիայի

հարաբերությունների լիարժեք մոտեցումը կարեւոր ներդրում կլինի Հարավային Կովկասում անվտանգության, կայունության ու համագործակցության համար»:
ԵՄ ներկայացուցչի խոսքերով, Եվրոմիությունը կարողանա իր ֆաղափակության եւ տնտեսական աշակերտներին այս գործընթացին՝ ղառնադրանքի լուծումը օժանդակելու երկու երկրների միջեւ համաձայնեցված ֆայլերի իրականացմանը:

Ա. Տ.

Տրագիկ ՁԷԿ-ի 5-րդ էներգաբլոկի թողարկման կարգաբերման աշխատանքների ավարտը նախատեսվում է 2010-ի կեսերին

«Հայտնագազարդ» ընկերության գլխավոր տնօրէն **Կարեն Կարամեյսյանն** ու «Գազփրոմ» ընկերության Մերձավոր Արեւելի երկրների վարչության ղեկավար **Անասուի Պողոսյանը** երեկ աշխատանքային այցով Տրագիկ ՁԷԿ-ի 5-րդ էներգաբլոկի շինարարական ելին, ծանոթալու աշխատանքների ընթացքին: 2010-ի վերջին արդեն 480 մեգավատ էլեկտրաէներգիա կայանը միանալու է հայկական ցանցին, ինչը հնարավորություն է տալու մկազեցնել ջերմային կայաններում արտադրվող էլեկտրաէներգիայի իմբարտելը: «Հայտնագազարդ» ընկերությունը ծրագրում է մասնաբաժին աղախովել էլեկտրաէներգիայի արտադրության շուկայում, եւ ավելացնել էլեկտրաէներգիայի արտահանման ծավալները հարեւան երկրներ: Անասուի Պողոսյանը եւ Պողոսյանը խոսեցին Տրագիկ ՁԷԿ-ի 5-րդ էներգաբլոկի շինարարման գազամատակարարման գործընթացի մասին:

«Ուկրաինայում գազի միջին սակագինը այս արի 250 ԱՄՆ դոլար է, Բելառուսում՝ 200 դոլար, Մոլդովայում՝ 300 դոլար: Համեմատական համար ուղղակի նշում, որ Հայաստանի համար Եւրոմիությունն է մնալ որպէս արտադրող գին: Հայաստանի կառավարությունը սոցիալական բեռը թեթեւացնելու համար նպաստ է դրել բարձրացնել կենսաթոշակներն ու նպաստները: Հոստով եւ հասարակությունը ընթրոնում կոնտենա «Գազփրոմ» եւ Պողոսյանի իրականացրած այս ֆայլերին», նշեց Պողոսյանը:

Ամփոփելով Երազմանի արդյունքները՝ Անասուի Պողոսյանը նշեց, որ «Տրագիկ ՁԷԿ-ի 5-րդ էներգաբլոկի շինարարությունն ընթանում է ժամանակացույցի համաձայն եւ համոզմունք կա, որ Եւրոմիությունը կհամաձայնի մուկտեւ սահմանված ժամկետներում, եւ այս արի մենք կունենանք եզակի 5-րդ էներգաբլոկ, որը Հայաստանին հնարավորություն կընձեռնի ստանալ մեծ ֆանակայանը Եւրոմիությունը էլեկտրաէներգիա, իսկ ներդրողներին՝ միջոցների փոխհատուցումը»:

Ն. Մ.

Մարդու իրավունքների դառնությունների ցույց «սարածաբանի մարդու իրավունքների դառնությունների մայրաքաղաքում»

Երեկ Հայ ազգային կոնգրեսի կազմակերպած այս տարվա երկրորդ հանրահավաքում, որի օրը համընկել էր Երեւանում այս օրերին անցկացվող Մարդու իրավունքների միջազգային ֆեդերացիայի համաժողովի հետ, բացի «արդեն վաղուց գլխավոր անձանցից» Ելոյք ունեցան նաեւ ֆեդերացիայի գլխավոր ֆարսուղար **Սուրբ Բելասերը** եւ այլ անդամներ: Բելասերը մասնավորապէս նշեց, որ Հայաստանում կան ֆաղափակարկայներ. «Մենք ղառնադրանք ենք անհաղաղ ազատ արձակել նրանց բոլորին», նշեց ինչպէս Բելասերը: Նույն Բելասերը, սակայն օրվա սկզբում հանդիմոյելով նախագահ Սերժ Սարգսյանին, ընդգծել էր, որ «Հայաստանի մայրաքաղաքը մարդու իրավունքների դառնությունների դառնությունների ցույց է», եւ Հայաստանն առհասարակ Եւրոմիության դիրքերում է սարածաբանում՝ մարդու իրավունքների դառնությունների ցույցի ցույց: Բելասերը նախագահի հետ հանդիմանք մատուցել էր, որ իրենց ոչ մի ուղերձ՝ ուղղված ՀՀ իրավունքներին, անարձանգաճ չի մնում: Արդեն ՀԱԿ-ի հանրահավաքի տնօրէնային ղեկավար Բելասերը բոլորովին այլ կերպ խոսեց՝ միակուց առաջարկում նա չգիտէր, որ Հայաստանում ֆաղափակարկայներ կան, կան դառնություններ գանկացավ «լավ երեւալ» մի ֆանի հազար մարդկանց առջեւ:

Ինչեւէ, «արդեն վաղուց ծանոթ» մարդկանցից հանրահավաքին Ելոյք ունեցավ նախկին վարչապետ **Հրանտ Բազրսյանը**, որի խոսքերը, թեման գրեթէ նույն էին, ինչ մարտի մեկի հանրահավաքին ունեցած էլոյքում. «Մեզ հիմնարի տեղ եւ դրել», Բազրսյանի հարցն է ուղղված իրավունքներին՝ գազի սակագինի բանկացումների կաղաղկոյանը: Նախկին ֆաղափակութեւ Կահազն իսաչարյանը արդեն նշեց, որ արսասահմանցի ներդրողները (այդ թվում «Հայտնագազարդ»-ը) արդեն սովորել են, որ «Հայաստանում իրավունքները կոռումպուցված են եւ կարելի է նաեւ օգտվելով առիթից, խաբել սղառողներին»:

Իր էլոյքում նախկին նախագահ **Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը** խոսեց «ամեն ինչի մասին»՝ մարդու իրավունքներ, հայ-թուրքական, Ղարաբաղ, իրականական «խնորուններ» եւ հա-

կատություններ: Այս վերջինի առումով Տեր-Պետրոսյանը նկատեց, որ Քոչարյան-Հանրապետական ղառնադրանք «բավական կատարի ֆարգույթան» է վերաբովում. «Մամուլում տեղ գտած այս լուրերը աղաղուցվում են հանրապետականների սանձազերծած կատարի ղառնադրանքը՝ ընդդեմ Քոչարյանի, սակայն դեմքում, երբ Հանրապետական կուսակցությունը, կուսակցին մյուս ուղերի հետ, տարբեր կարողանալ անվերադարձի դառնությունները ու ղոճաբանել է Քոչարյան-Օսկայան ղոյգի վարած ֆաղափակարկայնորը՝ Ղարաբաղում», նշեց առաջին նախագահը: Տեր-Պետրոսյանը նաեւ ավելացրեց, որ «Սերժ Սարգսյանը երբեք իր կամով Քոչարյանին վարչապետ չի նշանակի, իսկ եթե հանգամանքների դառնությունները սիղոված լինի, միջազգային հանրությունը դա չի հանդուրժի»:

Հանրահավաքին հաջորդեց բազմամարդ երթը Մասնի դողոսայով:

ՆՈՒԲԿ ԱՓՅԱՆ

Միջոցառումներ Թեհրանում

Թեհրանի հայոց թեմական խորհուրդը հրապարակել է Հայոց մեծ եղեռնի 95-ամյա տարելիցը ոգևորող միջոցառումների ցանկը: Թեհրանում ծրագրված է բացել կայքէջ, որտեղ տեղադրված կլինեն Հայոց ցեղասպանության դասնական անցյալին վերաբերող հոդվածներ, ուսումնասիրություններ ու լուսանկարներ, նախաձեռնողները կանդաղադրանքներ հրատարակված միջազգային ճանաչման գործընթացին՝ լայնորեն լուսաբանելով իրանցի հասարակության համար: Խորհուրդը նախատեսում է զանազան Ցեղասպանության վերաբերյալ օտարալեզու ֆիլմեր եւ զբոս, որոնց նպատակն է համայնքում ստեղծել մարդկային բաց լրացնել ու ստեղծել ամուր հենարան աղաթա սերունդների համար:

Հայոց ցեղասպանության ոգեկոչման արարողություններ կանգնվեն նաև դրոշմներում՝ նկարչական ցուցահանդեսներ, բարերարության մրցույթ, գրույց-ֆենադաններ: Ոչ հայ բազմակերպիչները համար երիտասարդական-ուսանողական միջոցառումները կհաղանակվեն միջազգային մրցույթներում և հարգանքներով կհարգվեն իրանցի հայերի կողմից: Միջոցառումները կանցնեն հայերի կողմից: Միջոցառումները կանցնեն հայերի կողմից: Միջոցառումները կանցնեն հայերի կողմից:

Շուտով կլրանա վարչապետ Տիգրան Սարգսյանի դաշնակազմում 2 արհեստագործական կազմակերպության և նրա կազմակերպության անդամների վերաբերյալ որոշակի տեղեկություններ կատարվելու և հաջողված ու չհաջողված ներկայացնելու համար: Եթե խոսենք Տիգրան Սարգսյանի վարչապետության երկու արհեստագործական կազմակերպության մասին, ապա, նախ և առաջ, հարկ է առանձնացնել այն հանգամանքը, որ նրա գլխավորած կազմակերպությունը հաջողվեց առանց սոցիալական ցնցումների անցկացնել ձգնաժամային արհեստագործական կազմակերպության միջոցով, բայց դա այն գիտն էր, որի շնորհիվ բնակչությունը կարողացավ ժամանակին ստանալ աշխատավարձերը, թեթևակեցնել ու նորոգել:

առանց բացառության բոլորը: Միաժամանակ, հանրային ծառայություններ համարվող այլ ոլորտներում, օրինակ՝ ավտոմեքենաների գրանցման և նոստրական գրասենյակներում սիրող կոռուպցիայի վերացման և հսակ ընթացակարգերի մշակման ուղղությամբ նման փայլեր դեռ չեն կատարվել: Հարկ է առանձնահատուկ ընդգծել գործող վարչապետի իրագործած ամենաշատ արհեստագործական ծառայությունները՝ ճանապարհային երթուղիների կառուցում: Այս, թե մեծ արդեն եվրոպական կարգադրության սիրող եմ դարձել, չի կարելի իհարկե, բայց որ արհեստագործական փոփոխություն է այստեղ արձանագրվել եւ, ամենակարևորը, հոգեբանության փոփոխություն, ոչ ոք միտել չի կարող: Մյուս կարևոր միջոցառումը երկրի մեջ ստեղծված համար ռազմավարական նշանակություն ունեցող, փաստաթղթաբանության բացահայտման նպատակով սոցիալառնություն հսկիչ-դրամարկային մեխանիզմների (ՀՊՄ) ստեղծումն է: Դրա անհրաժեշտության մասին արհեստագործական գրեմ մեծ մեծ թեթևությամբ, բայց մեկը մյուսին հաջորդող վարչապետներից ոչ ոք փառաբանական համարձակություն չէր ցուցաբերել կյանքի կոչելու համար: Տիգրան Սարգսյանը այդ համարձակությունը ցուցաբերեց, բայց այդ գործընթացը լավ չէր ընթացել և ընթացում էր: Կառավարությունը այնքան էլ հետևողական չէ այս հարցում, ինչքան որ պետության կողմից կրոնիկների սրամտորդան հարցի ամբողջ ծանրությունը թողնելով բնակչության ակտիվության հույսին, իսկ տնտեսական կազմակերպության մեծ մասում բացառական արդիականացնելու և ժամանակակից դասակարգման համարձակությունները ուղղուրդարձում, որը նույնիսկ 2 արհեստագործական միջոցառումներով, որոնք ստեղծվեցին, որոնք ստեղծվեցին, որոնք ստեղծվեցին:

հայրենի հակազդեցության, բայց մեծ կասարկած փոփոխություններից հետո վերջապես կյանքի կոչվեց: Ինչ, անուշ, որոշակի արդյունքներ կբերի: Այդուհանդերձ, աստիճանական կարգով, Տիգրան Սարգսյանը անգործ է օլիգարխների դեմ դրամատիկա է նրան թույլ չեն տա անել: Որքանով է դա մոտ իրականությանը, չեն կարող ասել, բայց, օրինակ, մայրաքաղաքի իրացման գործիքների և դրանց բնակիչների անորոշ վիճակը վկայում է, որ կառավարությունը ոչ մի կերպ չի կարողանում կառուցադրությունները կամ հրաժարվել դրանցից (ինչին նույնիսկ բազմիցս անդրադարձել են մեր թերթում): Տիգրան Սարգսյանը որդեկապարտ ժողովուրդ է Հայաստանի նախորդ բոլոր վարչապետներից: Նա

բունը հակազդեցության, բայց մեծ կասարկած փոփոխություններից հետո վերջապես կյանքի կոչվեց: Ինչ, անուշ, որոշակի արդյունքներ կբերի: Այդուհանդերձ, աստիճանական կարգով, Տիգրան Սարգսյանը անգործ է օլիգարխների դեմ դրամատիկա է նրան թույլ չեն տա անել: Որքանով է դա մոտ իրականությանը, չեն կարող ասել, բայց, օրինակ, մայրաքաղաքի իրացման գործիքների և դրանց բնակիչների անորոշ վիճակը վկայում է, որ կառավարությունը ոչ մի կերպ չի կարողանում կառուցադրությունները կամ հրաժարվել դրանցից (ինչին նույնիսկ բազմիցս անդրադարձել են մեր թերթում): Տիգրան Սարգսյանը որդեկապարտ ժողովուրդ է Հայաստանի նախորդ բոլոր վարչապետներից: Նա

Տիգրան Սարգսյանը՝ երկու արհեստագործական վարչապետ

Կառավարության հակազդեցության միջոցառումները ընդհանուր առմամբ հսակ ուղղվածություն ունենին՝ ենթակառուցվածքների (ճանապարհներ, ոռոգման ցանցեր) ստեղծում, փոքր և միջին բիզնեսի համար էժան վարկեր և անգամ անմատչելի ֆյուչուրի մեխանիզմները, սնտեսության դիվերսիֆիկացման ֆայլեր՝ արհեստագործական ուղղվածություն ունեցող արհեստագործությունները աջակցելու միջոցով, խոսքը՝ համակարգաւորած ձեռնարկությունների վարկավորում, բնակարանային որոշակի խթանում, որը, սակայն, կիսա մնաց, եւ այդ նպատակով մշակված օրինագիծը օրենք չդարձավ, զարգացման կոնկրետ ծրագրերի (Գյուլումու սեյնումուրկ, Տաթևի վերածնունդ, միջուկային թժկության կենտրոն, Դիլիջանը՝ ֆինանսական կենտրոն, Ջերմուկը՝ զբոսաբերության կենտրոն, «Չվարթնոցին» կից ազատ սնտեսական գոտի) մշակում և իրագործման սկիզբ, որով սկսվել էր յուրեք տարեկան զարգացում աղաթաւոր շարժիչ ուժ մեծ է դառնում: Տիգրան Սարգսյանի նախաձեռնած բարեփոխումներից բարձրագույն ֆալադների համար ամենակարևորը հանրային ծառայությունների ոլորտում իրականացվող և իրականացվելիք են: Խոսքն անձնագրերի և վիզաների սրամտորդան ոլորտում, ծննդահանում, գերազանցներում սիրող բացահայտ կոռուպցիոն երեսույթների վերացմանն ուղղված ֆայլերին և վերաբերում: Ոլորտներ, որոնց առնչվում են

րական նշանակություն ունեցող, փաստաթղթաբանության բացահայտման նպատակով սոցիալառնություն հսկիչ-դրամարկային մեխանիզմների (ՀՊՄ) ստեղծումն է: Դրա անհրաժեշտության մասին արհեստագործական գրեմ մեծ մեծ թեթևությամբ, բայց մեկը մյուսին հաջորդող վարչապետներից ոչ ոք փառաբանական համարձակություն չէր ցուցաբերել կյանքի կոչելու համար: Տիգրան Սարգսյանը այդ համարձակությունը ցուցաբերեց, բայց այդ գործընթացը լավ չէր ընթացել և ընթացում էր: Կառավարությունը այնքան էլ հետևողական չէ այս հարցում, ինչքան որ պետության կողմից կրոնիկների սրամտորդան հարցի ամբողջ ծանրությունը թողնելով բնակչության ակտիվության հույսին, իսկ տնտեսական կազմակերպության մեծ մասում բացառական արդիականացնելու և ժամանակակից դասակարգման համարձակությունները ուղղուրդարձում, որը նույնիսկ 2 արհեստագործական միջոցառումներով, որոնք ստեղծվեցին, որոնք ստեղծվեցին, որոնք ստեղծվեցին:

ունակ է լսելու դիմացիներ, փնտրելու նրա ասածի մեջ ռացիոնալ միտք կամ առաջարկ, ֆինանսությանը իրականացումն ոչ թե անմիջապես մտածում է ինչպես հակադրվել, այլ փորձում է ընդունել դրա մեջ եղած օբյեկտիվ իրողությունները, կարողանում է հրապարակայնորեն խոստովանել սեփական սխալները կամ թերացումները, խոսել մարդկանց համար հասկանալի լեզվով, առանց սնտեսական ցեղային խեղությունների, համարաբար է առաջացնում մարդկանց մեջ որդեկապարտ և փառաբանական անձնավորություն, ներկայանալի է արտերկրում: Միաժամանակ, վարչապետի ելույթներում, հասկալից նոր նշանակված ամիսներին, սեական ավելի շատ էր լինում, քան իրականում, առարկայական: Լինելով Հայ առաքելական եկեղեցու ջերմ հետևորդ, երբեմն ծայրահեղության է հասնում որոշ հարցերում: Մասնավորապես, սարկա մեջ 4 անգամ «մեղքից» ոչ աշխատանքային օր սահմանելը, մեղմ ասած, չափազանցություն է: Այնուամենայնիվ, Տիգրան Սարգսյանը նկրտում է իրեն վստահված գործիք և հավաստում նրա հաջողությանը: Հուսանք, որ որդեկապարտ ժողովուրդը կհաջողվի եական հաջողություններ արձանագրել երկրի սնտեսության զարգացման հարցում այնպես, ինչպես դա նրան հաջողվեց ԿԲ նախագահի դաշնում՝ կայուն բանկային համակարգ ստեղծելու հարցում: ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՆՅԱՆ

Գլխավորը Ղարաբաղի ժողովրդի ինֆորմացիոն իրավունքի ճանաչումն ու իրագործումն են

1-ին էջից
Նախընտրության խոսքերով, ԵՄ հանձնակազմի այն լավ առիթ է նախագահ Սերժ Սարգսյանի Բյուրեղի այցից առաջ ֆենադանելու ԵՄ-Հայաստան հարաբերությունների օրակարգն ու համագործակցության հնարավորությունները, որով Արևելյան գործընկերության նախագծի մեկնարկով ԵՄ-Հայաստան հարաբերությունների մասին ամենակարևոր նշանակություն ունեցող հարցերից են ներկայացնում: Այս առումով հայկական կողմը, նախարարի ներկայացմամբ, հասկալից կարևորում է ազատ առևտրի համաձայնագրի կնքումը, մոտիկ արհեստագործական շուկայի ստեղծումը և ստացված համաձայնագրի կնքման բանակցությունների մեկնարկը: ԵՄ-Հայաստան հարաբերությունների մասին խոսելիս իր հերթին կարևորը Արևելյան գործընկերության ծրագիրն ու դրանով Հայաստանի առավել կայացած երկիր դառնալու հեռանկարը: Եվ որպեսզի դիվանագիտական խոսքերով, ստացված համաձայնագրի կնքման բանակցությունները հնարա-

վորին արագ կսկսվեն, ու խոր և համադարձակ ազատ առևտրի համաձայնագիր էլ առավել կնքենցի Հայաստանը Եվրոմիությանը՝ հնարավորություն ընձեռելով որոշակի դրամային մեղմ սնտեսական համագործակցություն ձեռնարկելու Եվրոմիության հետ: Հարցին, թե ինչպիսին է Եվրոմիության վերաբերմունքը Արևելյանի ռազմասեյց հայաստություններին ու հեռնորիկային, որի եւ մեկ վկայություն էլ Արևելյանի նախագահի աշխատակազմի ղեկավարի սամբույան հայաստություններն էին, ԵՄ հանձնակազմը արձագանքեց, որ այդօրինակ խոսքերը (որոնց ինչպիսին լինելու առնչությամբ Շտեֆան Ֆյուլեն մեծ, թե լավատեղյակ չէ կոնկրետ այդ հայաստությունների սեփական չեն նպատակ հակամարտության կարգավորմանը: Ամեն դեպքում, ԵՄ հանձնակազմի խոսքերով, զարաբարդան հակամարտության կարգավորման գործընթացում մեծ է հարգվում ոչ միայն ուժի չկիրառման, այլև ուժի

կիրառման սղառնալի չկիրառելու մոտեցումները: Ինչ վերաբերում է հայ-թուրքական արձանագրություններին ու դրանց շուրջ ծավալվող գործընթացին որոշ հայ-թուրքական հարաբերություններին նորմալացման հիմնական ձեռնարկ, ապա Եվրոպական միությունը, ըստ Շտեֆան Ֆյուլենի, աջակցել է աջակցում է հայ-թուրքական արձանագրություններն առանց նախադրանքների և ողջամիտ ժամկետներում վավերացնելուն: Իսկ թե ինչպես կարող է հայ-թուրքական գործընթացը ազդել Թուրքիայի՝ ԵՄ-ին անդամակցելու գործընթացին, ապա, ԵՄ հանձնակազմի մասնագետները, Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների կարգավորման հեռանկարները օգտակար կլինեն ԵՄ-ին Թուրքիայի անդամակցության համար: Ըստ Եվրոպական միության բարիքաբանական հարաբերությունները կարևոր հանգամանք է ԵՄ-ին երկրի անդամակցության դարազայում:

Ավելի մոտ ԵՄ-ին
Շտեֆան Ֆյուլենի այցելությանը նախաեսված հանդիպումներից էր նաև ֆենադանելով Հայաստանի վարչապետ Տիգրան Սարգսյանի հետ: Վարչապետի հետ հանդիպմանը Շտեֆան Ֆյուլեն մեծ է, որ Եվրոմիությունը հետաքրքրված է Հայաստանում սոցիալ-սնտեսական զարգացմամբ: Նա ընդգծել է, որ ԵՄ եւ Հայաստանի դրամային առարկային հարաբերությունները ձեռնարկումը հնարավորություն կստանալու էլ անհատներին մինչ օրս իրականացված ծրագրերը և ֆենադանելու Եվրոմիության և Հայաստանի հարաբերությունների սերացման աղաթա հնարավոր ուղիները: Զմարկվել է նաև «Արևելյան գործընկերություն» ծրագրի օրհանակներում գործող 2011-2013 թթ. Ազգային ինֆրակազմի ծրագիրը: Հանդիպումից հետո Հայաստանի Եվրոմիության նախարարը և ԵՄ ընդլայնման և հարեւանության ֆաղաբանակցության հարցերով

հանձնակազմի ստորագրել են 2011-2013 թթ. Ազգային ինֆրակազմի ծրագրի փոխընթացման հուշագիր: ԵՄ հանձնաժողովի կողմից հաստատվող Ինֆրակազմի ծրագրով նախատեսվում է 2011-2013 թթ. ԵՄ հետ համագործակցության նպատակների իրականացման համար Հայաստանին հասկացնել 157,3 մլն եվրոյին համարժեք ընդհանուր ֆինանսական աջակցություն: Դրա օրհանակներում նախատեսվում է առնվազն 32 մլն եվրո ուղղել դեպի կառավարման մարմինների զարգացման համադարձակ ծրագրին, ինչպես նաև առնվազն 7 մլն եվրո՝ ներդասակցման ֆաղաբանակցությանը: Աջակցությունը կենտրոնացվելու է երեք հիմնական ոլորտներում: Ժողովրդավարական կառույցներ և բարեխղճ կառավարում, առևտուր և ներդրումներ, կարգավորման դաշն կատարելու ծրագրում և բարեփոխումներ, սոցիալ-սնտեսական բարեփոխումներ:

Հայ-թուրքական

ԽՈՐՀՐԳԱՐԱՆՆԵՐԻ
ԼՍՈՒՄՆԵՐ

Գավառային խոսքեր՝ մարտի 26-ին «Միլիթերում» տպագրված Ֆ. Բիլայի հարցազրույցում

«Մենք միայն Հայաստանի հետ չէ, որ ցանկանում ենք կարգավորել մեր հարաբերությունները: Մենք միաժամանակ ցանկանում ենք հարաբերություններ հաստատել սփյուռքահայության հետ: Այս տեսակետից, սխալ է հայերին դիտարկել որդեկան մեղքի կամ կասկածի հայտարարում: Մենք դեմ ենք սա հասկանալի: Լինելու են հայկական համայնքներ, որոնց հետ կարողանալու ենք երկխոսություն սկսել: Ես անձամբ ակամաստես եղա մի ֆանի ակամավոր անձնավորությունների, ովքեր Հրանտ Դինիի թաղման արարողությանը 2007-ին ներկայացան, թե որքան զգացված էին տեսնելով, թե ինչպես են թուրքերը Հրանտ Դինիին

աղա, իհարկե, դժվար է լինելու խաղաղություն հաստատել: Այսօր անհրաժեշտ է, որ մենք աղափարենք այդ (խաղաղությունը) համբերությամբ եւ առանց նյարդայնանալու: Մենք դա դարձավոր ենք անել դաժանելով մեր ազգային դասփվելու գերի չդառնալով վերաբերմունքին որոշակի հանձնաժողովի անդամների, ովքեր այս ու այն ձեռքով են փեղկում՝ առանց դասնությունից զաղափար ունենալու, սուկ մի ֆանի ֆարոզական խմբերի դաժանությունը վայելելու նդասակով»:

Բաց նամակ Աննեյ Գավառային Ի դասախոս «Միլիթերում» (մարտի 26-ին) տպագրված նամակ հարցազրույցի

Ձերը գերազանցություն որն Ահմեդ Դավառայինը, միջոց եմ վարվում ցանկանալով հարաբերություններ

Տանուն արդար հիշողության

ողջագուրում: Անհրաժեշտ է փոխել մտավոր դասերը մեր եւ մեր ժողովրդի գլուխներում»:

«Ես մի ելույթ էի դասախոսել արձանագրությունների ստորագրման օրվա առթիվ: Ես կարող եմ, եթե դարձնեմ Նալբանդյանը համաձայն: Այդ ելույթը հիմնական էր մեկ «արդար հիշողություն» հասկացության վրա: Սա կարելու հասկացություն է, որը նշանակում է դասնությունը չնայել միակողմանիորեն: Անհրաժեշտ է, որ մենք կարողանանք դասնություններ մեզ հայերի փոխառել՝ հասկանալու համար, թե ինչի միջով են մենք անցել եւ ինչ են զգացել, բայց անհրաժեշտ է, որ մենք էլ մեր հիշատակը հարգեն: Նրանք չէին միակողմանի հիշողություն ստեղծել ակնկալելով հարգանք միայն իրենց հիշողության հանդեպ: 1915-ը միզուցե տարաբանության (թեմիզի) տարի էր, որը միաժամանակ դա նաեւ Չանաֆկալեի (Գալլիպոլի ճակատամարտի) տարին էր: Ես հասուկ ետեսում եմ Չանաֆկալեի, որովհետեւ մենք միայն Չանաֆկալեի, այլեւ Սամաթիայի: Մենք խոսում ենք մի երկրի մասին, որը դարձավ մեր իր ժողովրդի համար: Այդ ճակատում միայն թուրքերը չէին, որ կռվում էին: Այնտեղ կային Բալկաններից կամ Իրաֆի տարբեր օրջաններից եկած մարդիկ: Այնտեղ կային նաեւ նույնիսկ մեր ֆրանսիացի ֆաղափարները եւ հայերը»:

«Այս հարցը հոգեբանական, իրավական, ֆաղափարական եւ դասնական եզրեր ունի: Եթե թուրքերն ու հայերը իսկապես խաղաղության մի ժամանակաշրջան են սկսելու, ապա մենք դեմ ենք հարաբերության խոչընդոտները: Տարբեր դարերի միասնականություն գոյություն ունի, որ հետ է գնում մինչեւ Մանաֆկալեի կռիվները: Հարաբերությունները շատ խաղաղ էին մինչեւ ֆառոդ դար առաջ: Իրավական եւ ֆաղափարական միջոցները կարելի է կիրառել, բայց անենակարելիորը հոգեբանական խոչընդոտը հարթահարելն է»:

«Եթե մտավորականներն ու ֆաղափարները կատարեն իրենց ուստերին ընկած դասնականությունները, մի նոր եւ, հնարավոր է, առավել կայուն խաղաղության մի ժամանակաշրջան կկարողանանք ունենալ: Բայց եթե դա տեղի չի ունենում, եթե մենք գերի ենք մնում մենք ձեռքերում, ովքեր մերկայի «սաստուս փյոյով» են առաջնորդվում, կամ մենք, ովքեր օգտվում են Սփյուռքի որոշակի հասկանալից,

Ստրել քաղաքացիական իրավունքները ստացել է Տոմոսյի (Կանադա) Չորյան ինստիտուտի գործադիր տնօրեն Չորջ Չիրիմյանից: Առաջինը Թուրքիայի արտգործնախարար Դավառայինը հարցազրույց է տրվում՝ նույն Չորյան ինստիտուտի նախագահ Գորգեն (Գրեգ) Սարգսյանի դասախոսը Դավառայինը որոշ ձեռնարկներին: Ինստիտուտից ստացված հաղորդագրությունը ընթերցողի ուշադրությանն է հանձնում, որ Սարգսյանի հոդվածը «արտահայտում է իր անձնական կարծիքը եւ ոչ թե ինստիտուտի տեսակետը»:

կարգավորել ոչ միայն Հայաստանի, այլեւ սփյուռքահայության հետ: Վստահ եմ, դարձել է, որ հայերից Եստեմ են ցանկանում նույնը, բայց առանց նախադասությունների:

Եթե եմ նաեւ այն հարցում, որ սփյուռքահայությունը միասնաբար չէ, միասնական դասակարգման չի ենթարկվում: Չորս սերունդներ են 1915-ից ի վեր ինտեգրվել իրենց որդեգրած երկրների կյանքին եւ որոշ մասն էլ ամբողջովին ձուլվել է: Նրանք իրենց համարում են ամերիկացիներ, արգենտինացիներ, ֆրանսիացիներ, իրանցիներ, լիբանանցիներ, ռուսներ կամ սփրիացիներ: Ոմանք նույնիսկ անուանացել են մահմեդականների հետ եւ հավասարափոխ եղել: Նրանք բոլորը տարբեր են իրարից, կախված այն հանգամանքից, թե որտեղ են ապրում: Բայց մենք բոլորն էլ միեւնույն դասնությանն են օսմանյան թուրքերի կողմից 1915-ին իրագործված ցեղասպանության հետեւանով առաջացած անասելի ցավի՝ վնասվածի կրողներն են, եւ դա մենք մեզ անրագրել է արդարությունը հետադարձելու դասախոսականության չափազանց զորավոր մի հավաքական զգացում:

Եթե «ակամավոր անձնավորություններ, ովքեր Հրանտ Դինիի թաղման արարողությանը 2007-ին զգացված էին, տեսնելով, թե ինչպես են թուրքերը ողջագուրում Հրանտ Դինիին», ինչպես դուր եմ եմ, դա մենքն է, որ այդ «մենք բոլորս հայ ենք» կոչները կրող թուրքերը իրականում ընդունում էին, որ Դինիին սպանող իրենց համախաղափարները միեւնույն մտայնության տեղ մարդիկ էին, ինչ 1915-ի երիտթուրքերը:

Վստահ եմ, որ աշխարհասփյուռք հայությունն ամբողջ թուրք ժողովրդին կողջագործի, եթե Թուրքիայի կառավարությունը ճանաչի եւ ընդունի իր նախորդների՝ օսմանյան կառավարության դասախոսականությունն այն հարցում, որ ծրագրված բնաջնջում է իրագործել հայ ֆաղափարների նկատմամբ, անկեղծորեն ներողություն խնդրի կատարվածի համար եւ համադասախոս ջանքեր գործարդի փոխհատուցման համար: Դա վստահություն կառաջացնի երկու կողմերի միջեւ

եւ թույլ կտա, որ խաղաղությունը գերակայի:

«Անհրաժեշտ է, որ մենք կարողանանք դասնականացնել մեզ հայերի փոխառել» հասկանալու համար, թե ինչի միջով են մենք անցել եւ ինչ են զգացել, բայց անհրաժեշտ է, որ մենք էլ մեր հիշատակը հարգեն... 1915-ը միզուցե տարաբանության (թեմիզի) տարի էր, որը միաժամանակ դա նաեւ Չանաֆկալեի (Գալլիպոլի ճակատամարտի) տարին էր»: Ձեր այս միջոց խիստ մոլորեցնող արտահայտություն է, որովհետեւ եթե հայերը Չանաֆկալեի դասնաբը չէին, Օսմանյան կայսրության կառավարությունն ինչը դասնաբն էր իր հայ ֆաղափարների բնաջնջման: Մարդ կարող է հասկանալ իրենց երկրի գոյության համար դասնաբը թուրք զինվորների ֆիզիկական եւ հոգեկան վիճակը, ցնցումը, բայց ինչպես կարելի է դա համեմատել անզեմ հայ ֆաղափարների դեմ գործարկված

յերին Թուրքիայից վստելու սղառնալիքն է, որը վկայում է, թե ինչքան է ֆաղափարական բռնությունը արձանակողված թուրքերի հոգեբանության մեջ եւ որքան ամբողջական է մարդու իրավունքների ոտնահարումը ձեր երկրում:

Օր օրի աշխարհի ժողովուրդներն ավելի ֆաղափարական են դառնում ցեղասպանության երեսույթին: Այդ մարդիկ ուժեղ դասնականություն են զգում համամարդկային իրավունքներին եւ արժեքներին: Նրանք իրենց կառավարություններից դաժանում են միջամտել եւ վերջ դնել անարդարություններին, ինչպես Դարձուրում: Նրանք հասկանում են, որ ցեղասպանությունների կրկնողություններից խուսափելու համար դեմ է դադարել ցեղասպանության միջոցներին մեղսակից լինելուց: Ահա թե ինչու Կասաբլանկայի, Շվեդիայի եւ Մ. Նահանգների Ներկայացուցիչների դասնախ արտահայտություններն

ների հանձնաժողովի մասնակցները եւ կառույցներն այսօր էլ Եստեմ են Հայերի ցեղասպանությունը ճանաչող բանաձեւեր ընդունել: Որովհետեւ մոռանալն ու բռնության անդադրումը ծնունդ են նորարար բռնություններ:

Դուք ստում եք, որ «եթե մտավորականներն ու ֆաղափարները կատարեն իրենց դասնականությունները, մի նոր եւ, հնարավոր է, առավել կայուն խաղաղության ժամանակաշրջան կկարողանանք ունենալ»: Լիովին կհամաձայնեմ եւ: Ուրեմն, զվե՛ծ ձեր մտավորականներին 1915-ի դասնական փաստերի մասին բացառաբանելու խոսքերը: Մի հետադարձությունը մենք դիտարկում ենք: Մի անվանելով «դավադիրներ, ովքեր թիկունքից են խոցում ազգին», երբ մենք գիտաժողովներ կազմակերպեն, ինչպես 2005 թվին Սամաթիայում անցկացվածը: Մի թողեք, որ մենք ստանանք, ինչպես Հրանտ Դինիին սղառնեցին:

Հայերի մեծամասնությունը կարող է տարբերակել 1915 թվի Թուրքիան մերօրյա Թուրքիայից: Ոչ ոք այսօր արդող թուրքերին դասախոսանու չի համարում օսմանցիների գործած ցեղասպանության համար: Բայց մենք ձեր երկրն ու ձեր կառավարությանը դասախոսանու են համարում միջոցական դիրքորոշման համար, որն ինքնին ցեղասպանական ուժի Եստեմականություն է նշանակում:

Ձեր խոսքերը «ազգային դասնականություններ» տեղի կունենան, երբ ձեր ֆաղափարները հնարավորություն ունենան իրենց դասնականությանը իրազեկ դառնալու՝ առանց հետադարձությունների ենթարկվելու: Դա մենք կհարստացնի մեր լեզվով երկխոսություն վարելու գիտելիքներով: Եվ դրանով մենք կհարթահարենք անենակարելիորը հոգեբանական խոչընդոտը: Երբ ձեր երկրն ի վիճակի լինի ընդունելու 1915 թվի հայերի ծրագրված ոչնչացման փաստը, աղա դուր ոչ միայն կզսնեք «հայկական համայնքներ, որոնց հետ կկարողանանք երկխոսություն վարել», այլեւ ի վիճակի կլինեք սիրաբանել տեղերն ու մեքերը ձեր հարեան երկրի՝ Հայաստանի Հանրապետության ժողովրդի, եւ աշխարհով մեկ սփռված հայերն էլ կդառնան Թուրքիայի եւ մեր ժողովրդի համար բարի կամքի դեպքաներ:

Հարգանքներով՝

ԳՈՐԳԵՆ (ԳՐԵԳ) ՍԱՐԳՍՅԱՆ (28 մարտի 2010 թ.)

Բրիտանահայկական խորհրդարանական խմբավորման գեկուցագիրը

Բրիտանական խորհրդարանի Լորդերի դասնախ մարտի 29-ին տեղի ունեցած մեկօրյա նիստի արձանագրության ժամանակ 1915-1917 թվերի հայերի ցեղասպանության ճանաչման կողմ են արտահայտվել բանաձեւը նախաձեռնող բարոնուհի Զոֆա, լորդ Էյլբերին, լորդ Դիլթոնը եւ բարոնուհի Ռոուլինգտոնը, չնայած վերջինս չի օգտագործել «ցեղասպանություն» եզրը: Լորդ Էյլբերին, «Կառոյս գրի» վավերականությունը դասնականացնելով, կառավարության ներկայացուցիչ բարոնուհի Զինոֆի խնդրել է «բաց նիստի արձանագրության կազմակերպել բրիտանացի եւ թուրք խորհրդարանականների միջեւ 1915-17-ի դեպքերի Եստեմ»: Լորդ Դիլթոնն էլ դասնաբը է Թուրքիայից ճանաչել ցեղասպանությունը:

Բանաձեւի դեմ են արտահայտվել լորդ Զիլկոունին, որն ընդամենը ֆրանսիացիներն է մահմեդականների միջեւ սովորական հակամարտության է վերագրել տեղի ունեցածը, լորդ Ուելլիքոն, որը փորձում է ազդեցիկ ազդեցիկ բրիտանացիներին հարաբերաբար խորհրդարանական խմբակցություն ստեղծել, եւ լորդ Ուայլսոնը, որը մեկ է, որ Թուրքիայի ներկայիս կառավարությունը վաճառելիք նվազագույն է, որն ընկել է երկու ֆարձի՝ Ադրբեյջանի եւ Հայաստանի արանը: Դեմ արտահայտվողները բոլորն էլ դասնաբաններ են, որ ներկայիս արձանագրությունների տեսքով երկու երկրները հաստատված եզրեր են փնտրում եւ չէին մի երրորդ երկրի միջամտի այդ գործընթացին:

Բարոնուհի Զինոֆը, անդադարադարձ երողանի՝ հայերին վստելու մասին կատարած արտահայտություններին, մեկ է, որ «հայերին երկրից արտաքսելու անմիջական ծրագիր չկա եւ որ Թուրքիայի կառավարությունը ինչը դեմ է որոշ միջոցառումների արձանագրությանը»: Իսկ Եստեմի խոսքերը Թուրքիային անհրաժեշտ է հայերի վերաբերյալ նա տեսել է, որ «այդ հարցը (ցեղասպանությունը, որը նա չի հիշատակել) անդամակցությանը խոչընդոտող նախադասման չէ», բայց Թուրքիան «դեմ է բարիքաբանական հարաբերություններ դասնականի արտաբանության իր հարեանների, այդ թվում նաեւ Հայաստանի հետ»:

Բարոնուհի Ռոուլինգտոնը դասախոսելով, նա արտաբերել է բրիտանական կառավարության դիրքորոշումը, ասելով, որ «ֆաղափարական Մեծ Բրիտանիայի կառավարությունը երկու կողմերից դաժանում է Եստեմի հարաբերությունների կարգավորման գործընթացը եւ միջոցներ գտնել արտաբանությունները հարթելու համար»:

Լրատվությունը խմբագրությանն է հասցեագրել բրիտանահայկական խորհրդարանական համակուսակցական խմբավորումը:

Տարբերակական դասնական հարաբերության սահմանում

Հայրենական դասնականության հարաբերական 65-ամյակի նախաձեռնի հայկական սահմաններն Թթու ցուր գյուղում կստեղծարարի հուշարձան՝ նվիրված դասնականության գոհված 76 համագյուղացիների հիշատակին: Արդիվի 3-ին Ռուսաստանի Նիժնի Նովոգորոդի ֆաղափից տեղի հայ համայնքի ղեկավար Տիգրան Կահնազարյանն արդեն ուղարկել է հուշարձանը Հայաստան: Երեմեհանոց արձանը դասնական է կանգնած գիմնոսի, որը գլուխը խոնարհում է մոր առջեւ:

Ս. Ա.

ՌՈՒՍԱՍՆ

Կրակե՞լ, թե՞ բանակցել

Թող սարօրինակ չթվա, բայց մուկոկյան մետրոյուն իրականացված ահաբեկչական գործողություններն առաջ բերեցին այնպիսի փառաբանական կրեթ, որ ինչ-որ սեղ մարդկային ահավոր ողբերգությունը մոլորեց երկրորդ թվում: Ռուսաստանյան ընդդիմությունը՝ կոմունիստներից մինչև լիբերալները, օգտվելով առիթից, առաջարկեցին դուրս մղել այն բոլոր «դասադասիչ» զգացումները, որ իրենք սածում են «հանցագործ ու կոռուպտացված» վարչակարգի ու նրա լիդերների նկատմամբ: Այդ իմաստով ամենից ցածր բաժին հասավ վարչապետ Պուտինին, որին, իբր, ձեռնու են այդ իրադարձությունները 2012 թվականի նախագահական ընտրությունների համաձայնում, երբ հնարավորություն է ստեղծվում հեղինակազրկելու ներկայիս «անգործունակ» ղեկավարին: Որ մայրությունները Պուտինին անստեր կան էլ ավելի դառնակցելու և մեկուսացնելու ընդդիմադիր ուժերն ու սահմանափակելու «դեմոկրատական» ազատությունները և այլն: Իրենց հերթին իշխանությունները «զազանություն» դասախանեցին բազմաթիվ «խորհրդակցություններով», որոնց արդյունավետությունը երեխա իրենք էլ չեն կասկածում, ելնելով անողոր իրողություններից:

Բուսական փառաբանում իրագործվող ահաբեկչական գործողությունները, անուշուհ, կրում են գերասանցադատ փառաբանական, ֆան ֆեյսական բնույթ: Ուսագրավ է, որ ի սարբերություն նախորդ դարերի, երբ բռնի ոչնչացման թիրախ էին դառնում աչքի ընկնող փառաբանական գործիչները, ներկայումս դրանց գրեթե բոլորը հիմարվի միանգամայն անմեղ մարդիկ: Գուցե դասե՞նք չէ ասել, սակայն վիճակագրությունը ցույց է ցույց, որ մեկ մահադատ չեչենուհուն բաժին է ընկնում մոտ ֆան գրե, զրանարդ մահադատին: 13: Ինչպես էլ ասեն, թե ահաբեկչությունը ազգություն չունի, այդուհանդերձ, ունի կրոնական, սնեսական, մարդկային հիմք, ինչը միայն ուժային մեթոդներով անչափ դժվար է վերացնել:

Որո՞նք են Մոսկվայում վերսկսված (2004 թվականից հետո) ահաբեկչական գործողությունների ու դրանց հետեանքների հետ կապված հիմնական վարկածները, ենթադրությունները, կանխատեսումները: Ամենասարածվածը վրիժառության սարբերակն է: Վերջին օրվանում Ռուսաստանի հասուկ ծառայություններին հաջողվեց ոչնչացնել գրեթե մի ֆանի ակտիվ դարձվածները, ինչն էլ կարող էր հարուցել դասախան գործողություններ: Եվ այստեղ զիհարդի ջասագրվածները օգտագործում են սարածաբանական լայնորեն սարածված «սեւազգեստ այրիներ» օւրժումը, մեծավորներից (հորից, որդուց, ամուսնուց) գրկված չեչենուհիները գերադասում են իրենց կյանքն ավարտել հենց ինքնագոհության դայությունով: Ի դեպ, որոշ հրադարակումներում հասուկ նվում էր, որ վերջիններս «նախադասաստություն» են անցնում նաեւ Թուրքիայում:

Չի բացառվում Ռուսաստանի դասնությանն անհարի երկիշխանության խնդրի սրումը, երբ Մեդվեդեւը եւս, օգտվելով առիթից, ուժային նախարարների ղեկավարությունը «թարմացնի» իր մարդկանցով: Փորձված մեթոդ է նաեւ ողբերգական իրադարձությունների օգտագործումն այս կամ այն ձգնաժամային խնդրից հասարակության ուսարությունը օղելու համար: Մասնավորապես խոսքը վերաբերում է գների ու սակագների (հասկադես կոմունալ-բնակարանային սոյասարկումների) կրուկ աճին, ինչը կարող է առաջ բերել սոցիալական լարվածություն և վանգվածային դժգոհության աղմուկներ:

Ինչուէ, մի բան ակնհայտ է, որ Կրեմլը կանգնած է ծանր կացության առջեւ: Գյուսիսային Կովկասում ահաբեկչությանը վերջ տալու կրուկ միջոցները նույնքան կրուկ արձագանքներ են տալիս ռուսական փառքներում և բուն սարածաբանում: Այստեղ սոցիալական կյանքը բարելավելու, զանգվածային գործակրությունը նվազեցնելու փորձերն էական արդյունք չեն տալիս: Ավելին, Գյուսիսային Կովկասում ահաբեկչության դասձառ է հենց իշխանությունը, երբ կյանքները դաժան դայար են մղում բյուջեային միջոցներին սրանալու համար և այդ ձանադարին չեն խորուս ոչնչից:

Կրակե՞լ, թե՞ բանակցել, իրոք, համեմատյան ման երկընտրության առջեւ է հայնսվել Կրեմլը: Իրավիճակի խրթնությունում առավել ղակերավոր է արսահայտել մուկոկյան թերթերից մեկը. «Ռուսական սոյիսակ-կադույս-կարմիր դրոշմը ղեւ է ավելացնել նաեւ չորրորդ օրը» սերը: Զափից դուրս ցաս են սզո արարողությունները և դրանց առնչված բացասականը, չափից դուրս նվազ են հոյսերն ու հեռանկարները...»:

ՌՈՒՐԵՆ ՆԱԲԻՊԵՏՅԱՆ
Մոսկվա

Օրանա. «Միջուկային զենք չի օգտագործվի այն չունեցողների դեմ»

Ամրիլի 8-ին Պրահայում ԱՄՆ-ի և Ռուսաստանի նախագահները կատարեցին Ռազմավարական հարձակողական սոյառազինությունների (ՌՀՄ) սահմանափակման նոր դայմանագիր, իսկ ամրիլի 12-ին Վաչինգտոնում աշխարհի 47 երկրների ղեկավարներ կնսանակցեցին միջուկային անվասնզության խնդրներին նվիրված զազաթաժողովին:

ՌՀՄ սահմանափակման դայմանագրի սոնրագումից երկու օր առաջ ԱՄՆ նախագահ Բարակ Օրանան «Նյու Յորք թայմս» թերթին տված հարցազրույցում հայտարարել է, որ իր

ջուկային զենքի սարածումն արգելող հիմնական դայմանագիրը: Օրանայի խոսքերը մեջբերում է ԻՏԱՆ-ՍԱՍ գործակալությունը:

Բարակ Օրանան նաեւ հայտարարել է, որ միջուկային զենքի հետ կապված նոր փառաբանություն միջոցով ԱՄՆ-ը կնգի մյուս երկրների դրել հրաժարելու միջուկային հավակնություններից: Օրինակ ծառայելով Վաչինգտոնը կրաժարվի միջուկային նոր զինասեսակների մասունից և ներդրումից:

Ամերիկյան լրսավամիջոցները նուս են, որ Օրանայի նոր ռազմա-

վարչակազմը մնադիր է փաստաթղթի սոնրագումից հետո էլ արունակել միջուկային սոյառազինությունների կրճատման ծրագիրը, այդ թվում ինքնադասոյանության համար նախասեսված միջուկային զինասեսակների կրճատումները:

Ինչուէ նա սոյասվում էր, ամրիլի 6-ին նախագահ Օրանան հրադարակել է ԱՄՆ միջուկային նոր ռազմավարությունը, որսեղ զգալիորեն սահմանափակված են Միացյալ Նահանգների կողմից միջուկային զենքի կրառումն սարբերակները: Մոյիսակ սան ղեկավարը նման զենքի գործադրման հարցում մնադիր է բացառություն անել «միայն Իրանի և Գյուսիսային Կորեայի ման երկրների» հարցում, որոնք «խախտում են կան հրաժարվում են կասարել մի-

վարությունը արմասադես սարբերվում է Մոյիսակ սանը նրան նախորդած ղեկավարների նույնասոյի ծրագրերից: Ներկայումս ԱՄՆ-ը վսանգի գլխավոր աղբյուր է համարում ոչ թե Ռուսաստանը և Գյուսաստանը, այլ Իրանը, ՎԳԴ-ն, ինչուէ նաեւ ահաբեկչական կազմակերպությունները:

Վաչինգտոնում առաջին անգամ խոսանում է միջուկային զենք չօգտագործել ման զենք չունեցող սերությունների դեմ, որոնք կմիանան Միջուկային զենքի չսարածման դայմանագրին: Ըս Օրանայի, այդ երկրների դեմ միջուկային զենք չի կրառվի, նույնիսկ եթե դրանք ԱՄՆ-ի դեմ օգտագործեն կենսաբանական կամ փմիական զենք, կամ էլ կրեւնեկական գրե ձեռնարկեն:

Ինսերոյլը փնսրում է հուսեյնի ավազ դստերը

Զրեական ոսիկանություն միջազգային կազմակերպությունը՝ Ինսերոյլը, կարգադրել է ձերբակալել Իրափի նախկին ղեկավար Սադդի Գուսեյնի ավազ դստերը, հաղորդում է CNN հեռուստաընկերությունը:

Ինսերոյլի կայում զեսեղված հաղորդագրության համաձայն, 41-ամյա Ռազադ Գուսեյնը մեղադրվում է անձի կյանքի, առողջության, ազատության և արժանադասվության դեմ հանցանքներ գործելու, ինչուէ նաեւ ահաբեկչական գործունեության մեջ:

Իրափի իրավադատ մարմիններն արդեն մի ֆանի սարի փորձում են հասնել Գուսեյնանում արող Ռազադ Գուսեյնի ձերբակալությանը: 2006 թվականին Ռազադի և նրա մոր Սադիդա Թալփաի նկատմամբ հեսախուզում հայտարարվեց ահաբեկչությանն օժանդակելու և անջասակներին նուրաբական օզոնություն հասկացնելու մեղադրանքներով:

Նույն թվականին Ռազադ Գուսեյնի որոնումներին մասնակից դարձավ Ինսերոյլը: Գերասեսչությունը թողարկեց այսուե կտրված «կարմիր ծանուցում», որով սարբեր երկրների իրավա-

Բրիսանագի ոսուցիչներն ունեն «ուժի խելամիս կիրառման» իրավունք

Բրիսանական դորոցների ոսուցիչներին թույլատրված է «ուժի խելամիս կիրառություն», երբ դա հանգեցվում է վերջ ոնել կռիվներին և կարգի հրավիրել հասկադես անհնազանդ աակերներին: Այդ մասին հաղորդում է BBC-ն, վկայակոչելով Մեծ Բրիսանայի դորոցական կրթության նախարարությունը:

Նախարար Էդ Բոլդի խոսքերով, ծեծը թույլատրելի է այն աակերներին նկատմամբ, ովքեր փչացնում են դորոցի զույր կամ փորձում են ձախողել դասը, կամ էլ հրաժարվում են դասարանից դուրս գալ ոսուցիչի համարադասախան կարգադրությունից հետո:

Բրիսանագի ոսուցիչների արհմիությունը հավանություն է տվել նախարարության նախաձեռնությանը: Էդ Բոլդի մահադասմանը հավանություն է տալիս նաեւ ընդդիմությունը: Դորոցական կրթության սվերային նախարար Մայլ Գրոուզը զսնում է, որ ոսուցիչները չուէտ է վարանեն սանձելու անհնազանդ աակերներին: Սակայն, նրա կարծիքով, սուկ ղեկավար ցուցումներ հրադարակելը գործին չի օզնի. անհրաժես է իրավաբաններն ամրագրել ուժ գործադրելու ոսուցիչների իրավունքը, որուեսզի նրանք չվախենան դասական դասախանսավությունից:

Թուրքը կարող է դառնալ ներկայացնել միայն ուրիշներին

Ամեն անգամ, երբ թուրքերը բարաջում են հայերի կողմից «արբեջանական» հողերի «օկուպացման», բազում «իրավունքների» ոսնահարման մասին, աղուում են նրանց ցինիզմից. ինչու նրանք նույն դայթոսով չեն խոսում Գյուսիսային Կիդրոսի զավթման ու հազարավոր հոյների բռնի սեղահանման մասին: Համենայն դեպ սխոր մսեր են դարուում ֆեզ, երբ այցելում են Մոսկվայում Կիդրոսի Հանրադեսության դեսոյանսանը բացված «Ֆամագուսա» ուրվական փառախուսակցական ցուցահանդեսը:

Ֆամագուսայի հոյն բնակիչները, հայերից ոչ դակաս լավ իմանալով, թե ինչ է թուրքը, փախուստի դիմեցին և վերահասասվեցին երկրի հունաբնակ հասվածում: Եվ երբ նայում են լուսանկարները, համոնում են իրավի ուրվական դարձած փառախ սեսարանները՝ «բնակեցված» առնեսներով և օծերով:

Տակավին 1979 թվականին երկու հակամարտող կողմերի միջեւ համաձայնություն էր ձեռք բերվել փառախ իր բնակիչների վերադարձելու մասին: Իսկ ՄԱԿ-ի Անվասնզության խորհուրդը ընդունել էր բանաձեւ, որ Ֆամագուսայի սարածաբանը ղեւ է ենթարկվել ՄԱԿ-ի վարչակարգին: Բանակցություններն այսօր էլ արունակվում են, սակայն թուրք կարող է դառնալ ներկայացնել միայն ուրիշներին, բայց ոչ իրեն:

36 սարի առաջ թուրքերը իրադես օկուպացրին այդ փառախը, որը կղզի ղեւսության երկրոր խոսո բնակավայրն էր և խոսոնազոյն նավա-

հանգիսը: Ֆամագուսայի հոյն բնակիչները, հայերից ոչ դակաս լավ իմանալով, թե ինչ է թուրքը, փախուստի դիմեցին և վերահասասվեցին երկրի հունաբնակ հասվածում: Եվ երբ նայում են լուսանկարները, համոնում են իրավի ուրվական դարձած փառախ սեսարանները՝ «բնակեցված» առնեսներով և օծերով:

Ռ. Տ. Մոսկվա

Ռուսաստան-Թուրքիա. այցադրերը կվերացվեն մայիսին

Ռուսաստանի և Թուրքիայի միջեւ այցադրային ռեժիմը հավանաբար կվերացվի առաջիկա մայիսին, հաղորդում է ՌԻԱ գործակալությունը: Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թալիփ Էրդողանի խոսքերով, անայցադիր ռեժիմի հասասման վերաբերյալ համաձայնագիր կսորագրվի ՌԻ նախագահ Դմիտրի Մեդվեդեւի Անկարա կասարելի այցի ժամանակ:

Ներկայումս երկու երկրների միջեւ գործում է դարձեցված այցադրային

ռեժիմ: ՌԻ յուրաբանյուր փառախցի, եթե ունի արսասահմանյան ձեւի անձնագիր և հեսարարձ սոնս, Թուրքիա հասնելուն ղես կարող է սսանալ մոսիք թույլություն: Զրոսաբային այցադրի արժեքը 15 եվրո է: Էրդողանի խոսքերով, վերջին 7 սարում Թուրքիան վերացրել է այցադրային ռեժիմը 25 երկրի հես:

Այցադրային ռեժիմը վերացնելու Ռուսաստանի և Թուրքիայի ծրագրերի մասին հայնցի էր դարձել 2010-ի հունվարին՝ Էրդողանի

Մոսկվա կասարած այցելության ժամանակ: Բացի դրանից, այցի ժամանակ նա ՌԻ իշխանությունների հետ համաձայնեցրել էր թուրքական լիդայի և ռուսական ռուրլու օգտագործումը ռուսաստանյան ընկերությունների հետ կասարվող հավարկների համար:

Ներկայումս Ռուսաստանը մոսի անայցադիր ռեժիմի վերաբերյալ համաձայնագրեր ունի 53 երկրի հես: Եվս 34 երկրի հես գործում է մոսի դարձեցված ռեժիմ:

ԱԶԳ

Մարզայական

Սմբաս Մարգարյանը Եվրոպայի փոխչեմպիոն

17-ամյա պատանին քարնացրեց Եվրոպայի պատանեկան ռեկորդները

Մինչև 17-ամյա Սմբաս Մարգարյանը հիանալի ելույթ ունեցավ՝ երկամասնու ղարձակով Եվրոպայի փոխչեմպիոն, վոլեյբոլի մեդալակներով հրավերված փորձաքննարկում:

Ինչպես տեղեկացրել էինք մախորդ համարում, Սմբասը հանդես գալով B խմբում, լավագույն արդյունք էր ցույց սվել: Նա ղոկում վարժությունում հաջորդաբար բարձրացրել էր 102, 107 եւ 109 կգ: Դրան վարժությունը հայ ծանորդը սկսել էր 140 կգ-ից, ապա հաջորդաբար իրեն էր ենթարկել 146 կգ-անոց ծանրաձողը: 3-րդ մոտեցման ժամանակ նա ղախվել էր 150 կգ, սակայն չէր կարողացել բարձրացնել: Երկամասնում Մարգարյանը ցույց էր սվել 255 կգ արդյունք: Ի դեղ, հրում վարժությունում եւ երկամասնում Սմբասը գերազանցեց Եվրոպայի ղախանիների ռեկորդները: Դրան վարժությունում Մարգարյանը 4 կգ-ով բարելավեց ղունի-նացի Անտոնիո Բուցիի նախկին ռեկորդը, որ սահմանվել էր 2006-ի մայիսի 28-ին Չինաստանում: Իսկ երկամասի ցուցանիշը 1 կգ-ով էր գերազանցում ղունի-նացու արդյունքը, որը ցույց էր սվել բելգիական Լանդսկրոնա ֲաղախում 2006-ի հուլիսի 25-ին:

Երբ A խմբում ընդգրկված 9 ուժեղագույն ծանորդները սկսեցին իրենց մրցավեճը, երեխ թե ոչ մեկի մտքով չէր անցնում, որ ղովար կլինի գերազանցել Սմբաս Մարգարյանի արդյունքը: Սակայն մրցակցության ընթացքը ցույց սվեց, որ հայ ղախանին իրոք բարձր արդյունքներ է գրանցել, որոնք գերազանցելու ան ղովար է: Չեմպիոնի կոչման համար հիմնական ղայխարն ընթացավ Եվրոպայի եռակի չեմպիոն, բելա-

Եվրոպայի չեմպիոն Վիսալի Դերբենյովը եւ բրնձե մեդալակիր Թոմ Գյոգբերտը

ռուսի Վիսալի Դերբենյովի եւ բելգիացի ծանորդ, Եվրոպայի գործող չեմպիոն Թոմ Գյոգբերտի միջե: Դոկում վարժությունում երկուսն էլ հաջող կատարեցին երեք փորձերն էլ: Փոքր ոսկե մեդալը բաժին հասավ Դերբենյովին (118 կգ), արծաթե մեդալի արժանացավ բելգիացին (116 կգ): Բրնձե մրցանակակիր ղարձակ մոլորկացի Յուրի Դուրդուլն (115 կգ):

Դանառ ղայխար ընթացավ նաեւ հրում վարժությունում: Առավել հաջող հանդես եկավ թուրք ծանորդ Սեդաթ Արսլուչը՝ բարձրացնելով 139 կգ: Դա երկրորդ ցուցանիշն էր Սմբաս Մարգարյանից հետո, որը բարձրացրել էր 146 կգ: Երեք է, այդ արդյունքով Արսլուչը երկամասում ցույց սվեց միայն 4-րդ ցուցանիշը (251 կգ): Երեք ծանորդներ՝ Վիսալի Դերբենյովը, Թոմ Գյոգբերտը եւ Գոկիան Կիլիչը ցույց սվեցին 138 կգ արդյունք: Դրան վարժության բրնձե մեդալը նվաճեց Գյոգբերտը, որն անձնական ֲառով սվելի

թեթեւ էր մրցակիցներից: Սակայն Վիսալի Դերբենյովին ղա էլ բավական էր Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսին արժանանալու համար: Երկամասում նա ցույց սվեց 256 կգ արդյունք ու 1 կգ-ով առաջ անցավ Սմբաս Մարգարյանից: Թեթեւ ղեթ էր նեցել, որ 138 կգ-ը բարձրացնելիս մրցավարները սկզբում նա արդյունքը չգրանցեցին, սակայն հետո փոխեցին իրենց վճիղը: 254 կգ արդյունքով բրնձե մեդալակիր ղարձակ բելգիացի Թոմ Գյոգբերտը:

Մրցումներին Ռուսաստանի հավախակնի կազմում մասնակցում էր Արսեն Թամարազյանը, ով նախկինում հանդես է եկել ԴԴ հավախակնի կազմում: Նա անհաջող հանդես եկավ: Դոկում վարժությունում Արսենը միայն առաջին փորձը հաջող կատարեց՝ բարձրացնելով 106 կգ: Դրանում կրկին առաջին փորձ էր հաջող (132 կգ), իսկ հաջորդ փորձի ժամանակ նա վնասված սսացավ: Երկամասի 238 կգ արդյունքով Թամարազյանը գրավեց 9-րդ տեղը:

Կանանց միջեւ 48 կգ ֲառայինների մրցավեճն ավարտվեց Աբեմի օլիմպիադայի չեմպիոնուհի, Եվրոպայի նախորդ 2 առաջնությունների հաղող, թուրք Նուրկան Թալանի հաղթանակով: Նա երկամասում ցույց սվեց 208 կգ (90+118) արդյունք: Դրան վարժությունում նա գերազանցեց բուլղարացի Դոնկա Մինչեայի Եվրոպայի ռեկորդը (113 կգ), որ սահմանվել էր 1999-ին Աբեմում: Նեցեմ, որ Թալանին եւ ղախանում նաեւ ղոկում վարժության (97 կգ) եւ երկամասի (210 կգ) Եվրոպայի ռեկորդները, որ նա սահմանել էր Աբեմի օլիմպիական ղաղերում:

Արծաթե մեդալը նվաճեց լեհ Մարժենա Կարոկոսկան՝ 179 կգ (83+96): Բրնձե մրցանակակիրը թուրք Սազի Օլյուրն էր՝ 173 կգ (78+95):

Տեյը ղառտանեց տիտղոսն ու մարտահրավեր նեցեց Կլիչկոներին

29-ամյա բրիտանացի Դեկիդ Դեյն առաջին անգամ հաջողությամբ ղառտանեց գերանը ֲառային կարգում WBA-ի վարկածով ախարհի չեմպիոնի տիտղոսը: Մանչեսթրում կայացած մեծամասնում նա մրցակիցը ախարհի նախկին չեմպիոն, 38-ամյա ամերիկացի Ջոն Ռուիզն էր:

Մեծամասը անսկսելով սկսեց Ռուիզը՝ անմիջաղես նեցվելով գրոհի: Սակայն ղա չընկճեց Դեյին, որի ուժգին հարվածից հետո ամերիկացին հայտնվեց նոկաուտում: Ռուիզը արունակեց ակտիվ գրոհները, իսկ Դեյը հաջող հակադրոհներ էր կազմակերողում, որոնց արդյունքում Ռուիզը 5-րդ եւ 6-րդ ղաունդներում կրկին նոկաուտում հայտնվեց: Դեյի առավելությունն ակնհայտ էր, ուստի 9-րդ ղաունդում Ռուիզի մարտավաների ղախանեցով մեծամասը ղաղարեցվեց:

Տիտղոսի հաջող ղառտանումությունից հետո Դեկիդ Դեյը հայտարարել է, որ կցանկանա մեծամասնել Կլիչկո եղբայրներից որեւէ մեկի հե: Դիեցեցնեմ, որ Վիսալի WBC-ի վարկածով ախարհի չեմպիոնն է, իսկ Վլադիմիրին եւ ղախանում IBF-ի եւ WBO-ի վարկածներով չեմպիոնական գոտիները:

«Ցանկանում եմ միավորել տիտղոսներ գերանրֲառային կարգում՝ նվաճելով չեմպիոնական

մյուս գոտիները: Եթե Կլիչկոներին նույնպիսի հարվածներ հասցնեմ, ինչպիսիք ընդունեց Ջոն Ռուիզը, ապա երկուսն էլ կընկնեն: Եթե ընտրության հնարավորություն լինի, ապա չէի ցանկանա, որ հաջորդ մեծամասը կայանա Վալուեի հե: Կցանկանայի հաջորդ մեծամասն անցկացնել հոկտեմբերին կամ նոյեմբերին: Այժմ մարտահրավեր եմ նեցում Կլիչկոներին: ղառտան եմ մեծամասնել ցանկացածի հե ցանկացած տեղում», նեցել է Դեկիդ Դեյը:

Բրայանսը հավասարիւն է «Լեյկերսին»

Բասկետբոլի «Լու Անջելես Լեյկերսի» առաջատար Կոբի Բրայանսը 3 սարով երկարաձգել է ղայմանագիրն ակումբի հե: Նախորդ առաջնության ամենաարժեքավոր բասկետբոլիսը 3 սարվա ընթացքում 83,5 մլն դոլար կվասակի: 2011/12-ի մրցաշրջանում նա սարեկան եկամուտը կկազմի 25,2 մլն դոլար, հաջորդ երկու մրցաշրջաններում՝ համաղախախանաբար 27,8 եւ 30,5 մլն: Նոր ղայմանագրում կետ կա, որը բացառում է բասկետբոլիսի վաճառքը կամ փոխանակումը:

«Ուլիսն» ու «Փյունիկը» կիսաեզրափակիչում

Դայսնի ղարձան տիտղոսի Դայասանի գավաթի ղաղարկության կիսաեզրափակիչի առաջին երկու մասնակիցները: ղախվալոր մրցանակի համար ղայխարը կատարակեն «Ուլիսն» ու «Փյունիկը», որոնք կիսաեզրափակիչում կմրցեն միմյանց հե:

«Փյունիկը» ղախախան ղաղում Դիլիջանում էլ առավելության հասավ «Իմոլուպի» նկատմամբ: Այս անգամ էլ հանդիղման ելքը վճեց միակ գոլը: Այն ղաղի 65-րդ րոդեին Դի օգտին գրանցեց փյունիկցի Ալբերտ Թադետոյանը: «Փյունիկի»

նուրբ փոխանցումով ղաղախաղախի դեմ-դիմաց ղուրս բերեց Գագա Թեխալիլյան, որն էլ հանգիստ գրավեց ղաղախարը:

Ընդմիղումից հետո գանձախարիցները որոշ չափով ակտիվացան: 63-րդ րոդեին Անդրանիկ Մարգարյանը ձախ թեւով ներխուժելով տուգանախին հրաղարակ, հարվածեց ղաղախին, սակայն ղաղախաղախի որոսաց գնդակը: «Ուլիսի» ղաղախաղախ Վլադիմիր Մալկոյն իրեն ղաղ դրեւորեց նաեւ ղաղային մի ֲանի այլ դրվագներում՝ չեզոքացնելով վսանգը Արսեն Ավետիսյանի եւ Վա-

կազմում բացակայում էր բրազիլացի Մարկուսը, որի ղախած միակ գոլի անորիժով չեմպիոնն առաջին ղաղում հաղթել էր «Իմոլուպին»: Վերջին Դիլիջանում ղաղի ընթացքում մնացել էր 10 հոդով, երբ դառեց հեռացվել էր Տիգրան Ոսկանյանը:

Գավաթի ֲառորդ եզրափակիչի առաջին ղաղում Կարախանում «Գանձախարի» եւ «Ուլիսի» մրցավեճն ավարտվել էր ոչ-ոքի՝ 1-1: Ուստի ղախախան ղաղում ղեթ էր որոշել կիսաեզրափակիչի ուղեգրի տեղ: Առաջին ղաղակետում ավելի ակտիվ էին ուլիսցիները, որոնք վսանգավոր մի ֲանի գրոհներ կազմակերպեցին: Դրանցից մեկը 15-րդ րոդեին ավարտվեց «Գանձախարի» ղաղախի գրավումով: Ողջ հանդիղումն ակտիվ անցկացրած Նորայր Սահակյանը

հե Դավթյանի վսանգավոր հարվածներից հետո: Իսկ ախա ուլիսցիները 75-րդ րոդեին կրկնաղախեցին հախիլը: Ձախ թեխի Արա Դակոբյանի փոխանցումը դիմորդի հարվածով եզրափակեց Դավիթ Գրիղորյանը: Դաղթելով 2-0 հաււով, «Ուլիսը» լուծեց կիսաեզրափակիչի ուղեգրի հարցը:

Այսօր կկայանան ֲառորդ եզրափակիչի մյուս 2 հանդիղումները: «Բանանցը»՝ «Դանաղեսականում» կիտուրընկալի «Շիրակին»: Գյումրիում 1-0 հաււով հաղթել է «Բանանցը»: «Դաղդանում» տեղի կուցենա «Կիլիկիա»-«Միկա» ղախախան հանդիղումը: Առաջին ղաղում «Միկան» հաղթել էր 3-0 հաււով ու գործնականում լուծել կիսաեզրափակիչ ղուրս գալու ղնդիրը:

ղայմանագիրը ստորագրել է միայն Դարչինյանը

Թեւ ղախվամիղոցներում տեղեկատվություն էր հրաղարակվել, որ Դարչինյան-Դոններ մեծամասը հնարավոր է, որ անցկացվի օգոստոսին, սակայն առայժմ մրցակիցների միջեւ ղայմանագիր կնված չէ: Նախորդ անգամ Վախթանգ Դարչինյանի ղոնոնոթեր Դերի Ըոուն հայտարարել էր, որ հայ բռնցղամարտիկը

ստորագրել է ղայմանագիրը եւ ղախանում ուղարկվել է Դոներին: Սակայն Նոնիտ Դոները հայտնել է, որ ղայմանագրի մասին ոչինչ չի լսել իր ղոնոնոթեր Բոբ Արունից: Այժմ Դոների փաստաբանը հետաքրվում է ղայմանագրի ձախաագրով ու ղեթ էր ղաղաղի, թե ինչ ընթացի մեջ են բանակցությունները:

Մրցանակները գտան տերերին

Մայմի թեմիսի մրցաարի տղամարկանց մրցավեճում գլխավոր մրցանակը ղաղարկեցին չեխ Թոմ Բերդիխը ու ամերիկացի Էնդի Ռոդիկը: Բերդիխը կիսաեզրափակիչում ղառտության էր մասնել բելգի Ռոդին Սոդեռլինգին (2-6, 2-6), իսկ Ռոդիկը ղայխարից ղուրս էր մղել ղաղանացի Ռաֆայել Նաղային (4-6, 6-3, 6-3): Եզրափակիչում հաջողությունն ուղեկցեց Ռոդիկին (7-5, 6-4): Այդ հաղթանակի անորիժով Ռոդիկը

թեմիսիսների ղախակարգման ցուցակում 1 տեղով բարձրացավ, իսկ Բերդիխը 20-րդ տեղից տեղափոխվեց 11-րդ հորիզոնականը: Կանանց մրցավեճում հաղող ձանաչվեց բելգիացի Կիմ Կլիստերը, որը ղառտության մասնեց Վինուս Ուլիյանսին (6-2, 6-1): Կլիստերը ղախակարգման ցուցակում 16-րդ տեղից բարձրացավ 10-րդ հորիզոնական: Իսկ Վինուսը տեղափոխվեց 4-րդ հորիզոնականը:

Մեմենյան առայժմ մրցումների չի կարող մասնակցել

800 մետր վազի ախարհի չեմպիոնուհի, հարավաֆրիկացի Կաստեր Մեմենյան առայժմ չի կարող մասնակցել մրցումներին: Նա ղառտանում էր հանդես գալ Դարավաֆրիկյան Մեյլենբոա ֲաղախում անցկացված մրցումներին, սակայն թեթեւ ասլեխիկայի միջազգային ֆեդերացիան նրան չթույլարեց մեկնարկի ղուրս գալ, ֲանի դեռ չեն սսացվել հետազոնությունների լրիվ արդյունքները:

Դիեցեցնեմ, որ անցած սարվա ամառը Բեռլինում կայացած ախարհի առաջնության ժամանակ կասկածի սակ էր առնվել Մեմենյայի կին լինելու փաստը, ուստի նա սեղը որոշելու համար հասուկ հետազոնություններ էին կատարվել, որի արդյունքները դեռեւս հայտնի չեն:

